



Tíðargrein

Hjúnabandslógin:

Ein spurningur um alt ella einki

Spurningurin um hjúnabandslógina hevur enn einaferð megnað at sprongt eina samgongu. Hesaferð lat skotið bara bíða eftir sær í ein dag, og enn einaferð fingur vit prógvað, at tað er spurningurin um rættindi hjá samkyndum, sum meira enn nakað annað skapar skilna í føroyskum politikki

Nýggja samgonguskútan hevði nóg illa lagt frá landi, tá boðini bórast um, at tann fyrsti tinglimurin longu hevði mynstrað av skipinum. Talan var um ein atkvøðuslúk, sum undan valinum hevði lovað veljarunum, at hon fór at pussa ta reyðu lanternuna í bakborði, soleiðis at eingin ivi skuldi vera um, hvørja kós samgongan fór at halda.

Men longu fyrsta dagin bleiv skútan undirmannað. Grundgevingin fyri at mynstra av var, at tingkvinnan kundi ikki góðtaka at vera partur av einum flokki, har "ein homofobiskur hugburður hjá nøkrum fáum" ráddi, sum tað stóð í fráboðanini. So mátti lanternan heldur vera lanternan, og kós vera kós, tí einki hevði so stóran týðning, sum rætturin hjá samkyndum at giftast.

Avleiðingin bleiv í fyrsta umfari ikki so ógvuslig, tí ein onnur tingkvinnu traðkaði inn á dekkið í stýriborð og harvið taldi mann- ingin aftur 17, men fáar dagar seinni hoppaði eisini hon uppum lúnn- ingina og var farin.

Tað sum hendi er enn eitt dømi um, at spurning- urin um rættindi hjá samkyndum er tað sum meira enn nakað annað kloyvir føroyskan politik. Tað hevur nevniliga víst seg søguliga, at samgongur í Føroyum kunnu ríða mangan stormin av sær, men ósemj- ur um samkynd klára tær ikki.

Hví er tað so? Hví kunnu føroying- ar ikki semjast um henda spurningin? Og hvussu ber tað til, at tað heldur

ikkir er møgult at fáa eitt sakligt kjak um hetta evnið?

Skilja ikki hvønn annan

Svarið liggur millum annað í, at summi byggja sína støðu á átrúna, meðan onnur byggja á heilt onnur virði, og tað er næstan ómøgult at fáa saklig kjak út frá so ymiskum for- treytum.

Slíkar ósemjur har partarnir ikki skilja hvønn annan, kenna vit millum annað frá tekningunum av Muha- med profeti. Annar parturin skilur ikki, hví hin parturin skal leika so í um nakrar sakleysar tekningar, men fyri hin partin eru tekningarnar als ikki sakleysar.

Sjálvsagt er tað ikki í lagið, at tekningarnar hava fingið tær ræðu- ligu avleiðingarnar, sum tær hava fingið, men hví skulu vit úr kristna heiminum traðka á trúna hjá muslimum, tá tað einasta vit fáa

virðing av tí heilaga. Men her hevur tað eydnast at koppa kjakinum á høvdið, soleiðis at tað sum fyrr var ónormalt er nú vorðið normalt, með- an tey sum ikki taka undir við sam- kyndum hjúnalagi verða gjørd til nøkur ræðulig, forstokkað miðaldar- menniskju, eisini nevnd "homofobar".

Ein "fobi" er ein sjúklig og ofta ógrundað ræðsla. So tá sagt verður, at summir føroyingar eru homofobiskir, so merkir tað, at teir eru sjúkligr ella ónormalir og treingja til hjálp. Tey sum harafturímóti taka undir við at broyta hjúnabandið, eru nú tey nor- malu. Tey eru júst so sum moderna vesturlendsk menniskju eiga at vera.

Hugburðsbroyting

Tann 5. mai í ár bleiv ein maður vístur út úr einum umklæðingarrúmi í eini svimjihøll í Viborg. Maðurin hevði framt "juridiskt kynsskifti", tað vil siga, at hann var alment skrásettur sum kvinna og hevði eisini fingið kvinnu- ligt p-tal. Hann fór tí inn í umklæðingar- rúmið fyri kvinnur, har allar kundu sígg- ja, at tann sum stóð undir brúsuni var ein nakin maður. Tað funnu kvinnuligu svimjararnir seg ikki í, og tí varð hann vístur inn í umklæð- ingarrúmið fyri av- lamin. Men hetta góðtók hann ikki, tí, sum hann segði "Det er jo klokkeklar diskrimination, hvis en kvinde ikke kan få lov til at være i omklædnings- rummet. Hvem sætter grænserne for, hvordan en kvinde må se ud?"

Maðurin var giftur við eini kvinnu, og saman áttu tey tvey børn. Men síðani juridiska kynsskiftið hevði



hann kallað seg samkyndan, tí hann livdi saman við "eini aðrari" kvinnu.

Tað má sigast at vera eitt bragd at hava klárað at snara hugburðinum í fólkinum so nógv, at tey sum halda hetta vera normalt eru sjálvi normal, meðan tey sum halda nakað annað líða undir eini fobi.

Eingin munur á kirkjuligari- og borgarligari vígslu

Sum liður í arbeiðinum at fáa framt eina líðandi broyting í hugburðinum

hjá føroyingum, verur í kjakinum um hjúnabandslógina stórus dentur lagdur á at siga, at talan skal bara vera um borgarliga vígslu.

Eg mæti nokkso ofta fólki, sum siga, at tey hava einki ímóti borgar- ligari vígslu av samkyndum, men at tey eru ímóti, at tveir menn ella tvær kvinnur fara leiðandi inn eftir kirkju- gólvinum.

Í veruleikanum er eingin munur á kirkjuligari- og borgarligari vígslu. Umhvørvið er ikki tað sama, og tann

»Um vígslan var í eini kirkju, hjá einum sýslumanni ella fyri tann skyld uppi á Slættaratindi, broytir ikki hjúnalagið«